

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Cornelii Iansenii Episcopi Iprensis Avgvstinvs

In quo hæreses & mores Pelagij contra naturæ humanæ sanitatem, ægritudinem & medicinam ex S. Augustino recensentur ac refutantur

Jansenius, Cornelius

Lovanii, 1640

30. Vtrum Pelagius ante condemnationem sub Zozyimo opinionem mutaverit, de gratia respectu voluntatis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13650

ciens: *Que cum ita sint, cum in omnibus divini patris voluntati libera non nisi adiutorium Dei legamus esse necessarium, eamque nihil posse celestibus auxiliis destitutam, quo-nam modo huic soli possibilitatem hanc pertinaciter ut asseritis defendentes, sibimet, imo quod est dignius dolore communi plurimus Pelagius Celestiusque persuadent?*

Neque vero ab ista superbissima opinionis arrogantia usque ad damnationem, quam eis inflixit Zozyms Papa recesserunt. Quod ne pluribus lectorum onerem unico manifestissimo Divi Augustini clarescit testimonio, nam in Epistola ad Paulinum. que post Cœcilia illa Provincialis Carthaginense & Milevitanum imo post mortem Innocentij quem initio Epistola Beata memoria Papam vocat, eiseritis verbis dicit: *Natura humana etiam in illa integritate,*

Vtrum Pelagius ante condemnationem sub Zozyimo opinionem mutaverit, de gratia respectu voluntatis.

CAPUT XXX.

SE D. quamvis ista perspicue ita se habere videantur, mutasse tamen Pelagium opinionem. vir quidam eruditissimus putat postquam illa litteræ fuissent ad Paulinum datæ. Movet eum celebris ille Pelagij locus, quem ex libris ejus de libero arbitrio Augustinus allegat: *Operatur, inquit Pelagius, in nobis Deus velle quod bonum est, velle quod sanctum est, dum nos terrenis cupiditatibus deditos & multorum more animalium tantummodo presentia diligentes, futura gloria magnitudine & præmiorum sollicitatione succendit, dum revelatione sapientie in desiderium Dei stuporem suscitavit voluntatem, dum nobis quod tu alibi negare non metuis suadet omne quod bonum est.* Audis succensionem, audis stupentis voluntatis suscitationem desiderium Dei, audis denique suasionem? Hæc autem sine voluntatis motu non videntur posse fieri vel intelligi. Mutavit ergo, inquit, eo tempore quo illa scripsit, opinionem illam priorem quam in litteris ad Paulinum datis Augustinus inaccessit, ita scilicet ut saltem motus illos indeliberatos immisos à Deo fateretur. Sed quod pace aliter sentientium dixerim non videntur satis vel tempora considerasse, vel ipsum inspersisse Pelagij locum. Nam quamvis liber de gratia Christi statim post Pelagij damnationem ab Augustino scriptus sit, Epistola vero ad Paulinum paulo ante, verba tamen illa citata Pelagij, quibus internam aliquam voluntatis gratiam asseri putant, ante illam Epistolam Augustini ad Paulinum qua omnem omnino ab eo negari gratiam supra significatum diximus exarata & ab Augustino lecta & intellecta sunt. Quod ex eo perspicue patet, quod multa eadem verba Pelagij ex libero ejus primo de libero arbitrio petita, ex quo etiam ille citatus de motibus indeliberatis locus excerptus est, tam in illis litteris ad Paulinum quam in libro de gratia Christi reperiuntur.

A in qua condita est permaneret, nullo modo seipsam creatore suo non adjuvante servaret. Cum igitur sine Dei gratia salutem non possit custodire quam accepit, quomodo sine Dei gratia possit reparare quod perdidit? Ecce etiam sine illa Dei gratia qua natura integritate permanenti ad salutem custodiendam erat necessaria, palam significat eam juxta Pelagij opinionem reparare posse quod perdidit. Quod si ne tantillam gratiam homini lapsò vulneratoque dedit, quantas stanti sanoque erat necessaria, sed omnem justitiæ operationem solis naturæ viribus, tamquam sufficientibus arrogavit, quid opus est de illa potentiore ac difficiliore gratia sollicitum esse, atque an illam admiserit ante damnationem operose disputare?

A Ex quo perspicue sequitur libros illos Pelagij de libero arbitrio in quibus gratiam illorum motuum putatur agnovisse, non minus ante litteras illas ad Paulinum datas, quam ante librum de gratia Christi conscriptum esse. Si ergo Augustinus cum ad Paulinum scriberet salutemque amissam, juxta Pelagium sine omni omnino gratia etiam Adami reparari posse testatur, jam illos Pelagij libros de libero arbitrio legerat quibus putatur tam evidenter gratiam confessus esse, nequaquam profecto judicavit, citatis illis verbis veram confessionem divine gratiæ contineri.

Quid quod eodem illo libro de gratia Christi in quo Augustinus illum ipsum Pelagij locum citat, & omnes ejus lucubraciones anteriores excutit, ut ad intelligentiam gratiæ Pelagianæ perveniat, testatur sepius, nullam se veram gratiam, in omnibus ejus libris aperte agnitam aut confessam invenire potuisse, sed tantummodo naturam, remissionis legem atque doctrinam? Hoc indicat, quando dicit: *Istam quippe gratiam qua iustificamur, id est qua charitas Christi diffunditur in cordibus nostris &c. in Pelagij & Celestij scriptis, quacumque legere potui, nusquam eos inveni quemadmodum consistenda est consistere.* Hoc indicat quando dicit: *Hæc ergo pro meo capta intelligere potui in Pelagij scriptis, quando nominat gratiam. Videtis autem quod quæ sita sentiunt, ignorantes Dei iustitiam suam volunt constituisse.* Nempe asserendo, ut paulo ante præmiserat gratiam non esse nisi legem atque doctrinam, qua naturalis illa possibilitas adjuvetur. Nam cum illis ipsis libris, quos pro libero arbitrio scriperat & in quibus per illa supra citata verba gratiam confessus videbatur, sese Pelagius tueretur, ut agnoscerent homines quam inique eum negatione gratiæ insamare gessissent, respondet Augustinus: *Sed in his etiam quatuor libris quæ de gratia cuncte pro gratia videtur dicere qua inayamur ut de-*

Epist. 106 ad Paulin. in fine

Lib. de gra. Christi. c. 10

Lib. de gra. Christi. c. 3.

Hoc indicat quando dicit: Hæc ergo pro meo...

Verba Pelagij ex libris de lib arbit. apud Aug. de gratia Christi c. 42

Epist. 106. resus finem f. 186. col. 1. l. i. b. c. d. Lib. 6. de gra. Christi. c. 29.

Finem a malo bonumque faciunt, ita dicit ut
 nullo modo a verborum ambiguitate discadat, quam
 disputis sic posse exponere, ut nullum auxilium gra-
 tiae credant, quia natura possibilitas adiuvetur, nisi in
 lege atque doctrina. Sed ut omnis auferatur ter-
 giversatio, cum illa ipsa Pelagij verba citasset
 Augustinus, quibus Pelagius dicit nos a Deo
 futurae gloriae magnitudine & praemiorum pollicita-
 tione succendi, revelatone sapientiae in desiderium Dei
 stupentem suscitari voluntatem ac suaderi omne quod
 bonum est: statim illam gratiae divinae confessio-
 nem arguens ostendit: quod manifestius nihil aliud
 eum dicere gratiam, nisi ut in nobis operatur velle
 quod bonum est, quam legem atque doctrinam? Ne-
 que causam tacet: In lege atque doctrina, inquit, atque
 doctrinae sanctarum Scripturarum futura gloria
 atque praemiorum promissio magnitudo. Ad do-
 ctrinam pertinet etiam quod sapientia revelatur, ad
 doctrinam pertinet etiam quod suadet omne quod bonum
 est.

Ibid. c. 10.

Ibid.

Neque vero satis pro Pelagio feceris, si res-
 ponderis, non tantum ab eo pollicitationem
 gloriae, sapientiae revelationem bonique suasio-
 nem, quae ad doctrinam pertinent, sed etiam
 succensionem, stupentisque voluntatis suscita-
 tionem asseri. Hoc enim recte fortasse dice-
 retur, si illam succensionem & suscitationem
 voluntatis ex quibus nonnunquam veram gra-
 tiam Augustinus colligit, ita sentiret fieri ut
 desiderium Deo in ipsis voluntatis visceribus
 operante, eamque succendente confurgeret.
 Neque enim video quid amplius ab eo postu-
 lare possemus. Sed non aliter sentit illam vo-
 luntatis suscitationem esse tribuendam Deo
 nisi quia nuda aeternae gloriae pollicitatione,
 sapientiae revelatione atque exhortatione, sive
 suasionem quae ut Augustinus, etiam doctrinae ge-
 neralitate concluditur concordiam voluntatis ex-
 cuti, eamque succendi atque in desiderium
 Dei suscitari putat. Hoc autem totum suasio-
 nis, revelationis, & promissionis genus circa
 solum intellectum adhiberi, neque cognitio-
 nis limites egredi manifestum est & externam
 quoque hominis docentis atque suadentis
 operationem nonnunquam fieri. Sed nos, inquit
 Augustinus, eam gratiam volumus iste aliquando
 fateatur, quia futurae gloriae magnitudo non solum pro-
 mittitur, ut in eam credatur & speratur: nec solum
 revelatur sapientia, verum etiam amatur, nec suade-
 tur solum omne quod bonum est, verum etiam per-
 suadetur. Hoc est per quam intus operante
 Deo non solum cognitione, sed etiam delecta-
 tione voluntas ad amandum flectitur. Quae
 gratia si doctrina dicenda est non sic dicatur,
 ut solum intellectus illustratione faciendae novetur

Lib. de grat.
Christic. 10.Ibid. c. 12.
& 13.

nis, sed sic ut alius & interim eam Deo incremen-
 tum dando cum ineffabili suavitate credatur infun-
 dere, ut cognita faciunt. Nam quod Pelagius
 dicit, revelatione sapientiae stupentem volun-
 tatem suscitari in desiderium Dei, non satis
 est ad illam interiorum gratiam conficiendam,
 sive per desiderium illud, intelligas delibera-
 tam desiderandi amandique Dei voluntatem,
 sive indeliberatos huius desiderij motus.
 Nam quicumque etiam exterius docendo sua-
 dendoque concionatur, ut ad temporalia
 quaequam amplectenda vel agenda permoveant,
 stupentem suscitant, sed sola doctrina volunta-
 tem, cuius desideratum desiderium non ex do-
 cente vel succendente intus operante, sed ex ho-
 minis libertate pullulat; indeliberati vero do-
 siderij motus, perspecta rerum propositarum
 bonitate & magnitudine ex naturali quadam
 vel acquisita affectuum cum rebus ipsis sym-
 pathia & quasi pondere impellente consequun-
 tur. Sic ergo & Pelagius quantumvis Deum
 sentiret nos caelestium praemiorum pollicita-
 tione succendere, & revelatione sapientiae
 stupentem suscitari voluntatem, nihil aliud
 eum censebat operari quam caeleste objectum
 doctrinae manifestatione proponere, ad ipsum
 vero voluntatis desiderium putabat hominem
 innatis viribus seipsum promovendo ac susci-
 tando perducere. Nam sicut ad ipsas rerum
 divinarum perfectas voluntates existimabat
 solum hominis liberum arbitrium naturamque
 sufficere, ita etiam & multo magis ad earun-
 dem sanctarum voluntatum imperfectos at-
 que indeliberatos motus; quorum ipsa iasita
 naturae bonitas non minus secundum esset se-
 minarium, quam aliorum quibus res naturae
 animalium congruentes appetuntur. Neque enim
 caelestium divinarumque bonorum appetitus
 magis esse supernaturalis quam terrestrium
 atque animalium, saltem ante condemnationem
 sub Zoymo Papa arbitrati sunt. Quamobrem
 sicut naturales isti & indeliberati motus
 ad nudam objecti, hoc est terrenorum bono-
 rum propositionem, ex naturali quadam
 naturae corruptae propensione iuxta Catholi-
 corum, itemque Philosophorum opinionem
 oriri solent, eoque vehementius quo vel illa
 naturae inclinatio vehementior est, vel objecti
 propositio cognitioque bonitatis luculentior,
 ita etiam iuxta Pelagianos illa spiritualia &
 indeliberata rerum caelestium desideria; quod
 eadem prorsus secundum eorum opinionem
 errorumque esset ratio. Qua de re plura ex
 Pelagianis principijs disputata, vide si libet
 libro secundo.

CORNE